

ЦИЈЕНА:
За Црну Гору на годину 8 перпера, на по године 4 перпера.
За Аустро-Угарску Босну и Херцеговину на годину 12 перпера, на по године 6 перпера.
За све остале земље годишње до франка у злату, на по године 10 франка у злату.
Прешлаша се прима само у годишњим и полугодишњим роковима и полагаје у најријед.
Поједини број 20 пара за Црну Гору, — за Иностранство 25 пара.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

Le GLAS TZRNOGORTZA, Journal Officiel, paraissant régulièrement chaque samedi et suivant les exigences du service. On s'abonne aux bureaux du journal GLAS TZRNOGORTZA, Cetignè, Montenegro.

L'abonnement pour le pays 8; pour l'Autriche-Hongrie 12 Perpers; pour tous les autres pays 20 francs par an. La publicité est reçue aux bureaux du journal et dans toutes les agences de publicité.

Претплата се шаље само Администрацији „Гласа Црногорца“ на Цетиње.

Дописи се шаљу Уредништву — Рукописи се не враћају.

Огласи се шаљу Администрацији и наплаћују се: за сваку ријеч или број до пет цифара из петит слова по 4 пара, гармонд слова 6 пара; циферо слова 8 пара — за први пут, а за сваки даљи пут у пола од горње цијене. Најмањи оглас наплаћује се 1 перпер. — Осим најријед изнешене цијене од ријечи, наплаћује се по закону о таксама још по 50 пара за свако поједино оглашавање.

Власник: Државна ШТАМПАРИЈА.

ИЗЛАЗИ СУБОТОМ

Уредник и одговорни уредник: Вељко Милићковић

СЛУЖБЕНИ ДИО

МИ

НИКОЛА I

по милости БОЖЈОЈ
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министарског Савјета, а на основу чл. 1. Закона о Краљ. Влади и нашег прогласа о присаједињењу новоослобођених области, прописујемо ове

Измјене и допуне

у

Уредби о управним, судским и финансијским властима у новоослобођеним областима од 10. децембра 1913. год.

Код члан 53. став први мијења се и гласи:

„За крив. дјела учињена прије 25/9 1912. године, ако истрага већ није отпочета, она се неће ни отпочињати, а где би била отпочета, она ће се прекинути, чим ове измјене и допуне ступе у живот, па ма у ком се стадијуму поступка исљеђење и суђење налазило.“

Код чл. 55. став други додају се ријечи: „а свако такво рјешење суд је дужан одмах упутити Министру Правде.“

Код чл. 55. став трећи, четврти и пети укидају се, а мјесто њих долази нов став, који гласи:

„Ријешити ли суд да нема мјеста извршењу одлуке турског суда, онда ће се по дотичном предмету прекинути сваки даљи судски поступак и против оваквог судског рјешења нема мјеста жалби.“

Послије чл. 55. додаје се нов члан 55. а, који гласи:

„Одлуке комисија за мирње крви у новоослобођеним крајевима, донесене до дана ступања на снагу ових измјена и допуна, имају снагу извршних судских пресуда, у колико су до сад извршене.“

Према томе сличне одлуке, које би биле донесене од дана ступања на снагу ових измјена и допуна, као и оне које нијесу до сада извршене потпуно или дјелимично немају никакве важности, већ ће се на односна кривична дјела у свему примјењивати наређења позитивних закона и уредаба.“

Ове измјене и допуне ступају у живот кад их Краљ Господар потпише и кад се обнародују у званичном листу.

Препоручујемо нашем Министарском Савјету, да ове измјене и допуне обнародује и да се о њиховом извршењу стара; властима пак заповиједамо да по њима поступају а свима и свакоме да им се покоравају.

Цетиње, 20. јуна 1914. г.

(М. П.)

НИКОЛА с. р.

Видио и ставио државни печат,
Чувар државног печата,
Министар Правде,
Љуб. А. Бакић с. р.

Предсједник Министарског Савјета,

Министар Војни,

Генерал-ађутант, дивизијар,

сердар Ј. Вујотић с. р.

Министар Финансија и Грађевина,

Р. Половић с. р.

Министар Правде,

Љуб. А. Бакић с. р.

Министар Иностранних Дјела,

П. Пламенац с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,

Сава П. Вулетић с. р.

Министар Просвјете и Цркв. Послова,

Гавр. М. Церковић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости БОЖЈОЈ
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела, постављамо:

у *Ујрави Лукџа у Бару*:

за капетана Лукџа Бора Ђурашковића, досадашњег капетана Лукџа, са годишњом платом од 3000 перпера;

за помоћника капетана Лукџа, Ива Ђокића, поморског капетана, са годишњом платом од 2600 перпера.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.
Цетиње, 21. јуна 1914. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,

Сава П. Вулетић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости БОЖЈОЈ
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела, постављамо:

у *Одјељењу Народне Привреде Министарства Унутрашњих Дјела*:

за контрактуралног рударског инжењера, Албина Мелхара, са годишњом платом од 3600 перпера;

за контрактуралног шумара, Павла Поповића, свршеног ђака шумарске академије у Загребу, са годишњом платом од 2400 перпера;

за вршиоца дужности секретара, Станка Тиодоровића, досадашњег књиговођу Земљорадничких Задруга, са годишњом платом од 1920 перпера;

за књиговођу Земљорадничких Задруга, Милутина Беговића, свршеног ђака пољопривредне школе у Будејовици, са годишњом платом од 1200 перпера.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.
Цетиње, 20. јуна 1914. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,

Сава П. Вулетић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости БОЖЈОЈ
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела, постављамо:

за економа Пљеваљске Области, војв. Петра Војводића, досадашњег економа Никшићке Области, са годишњом платом од 1800 перпера, по потреби службе;

за економа Пећке Области, Лазара Миљановића, досадашњег економа Приморско-Црмничке Области, са годишњом платом од 1680 перпера, по потреби службе;

за економа Беранске Области, Милију Шошкића, досадашњег економа исте области, са годишњом платом од 1440 перпера;

за економа Приморско-Црмничке Области, Божа Поповића, досадашњег виноградара на Даниловом Граду, са годишњом платом од 1200 перпера.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.
Цетиње, 20. јуна 1914. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,

Сава П. Вулетић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости БОЖЈОЈ
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела, постављамо:

у *Ѓаковичкој поштанско-телеграфској станици*:

за поштара-телеграфисту пете класе, с годишњом платом од 1440 перпера, Сава Групоковића, досадашњег поштара-телеграфисту исте класе и вршиоца дужно-

сти управника лѐво рјечке поштанско-телеграфске станице, без права на путне и селидбене трошкове;

у *андријевичкој поштанско-телеграфској станици*:

за поштара-телеграфисту пете класе, с годишњом платом од 1320 перпера, Вида ка Булатовића, свршеног ђака поштанско-телеграфске школе у Биограду и бившег поштанско-телеграфског манипуланта;

у *плавничкој поштанско-телеграфској станици*:

за поштара-телеграфисту шесте класе, и вршиоца дужности управника, с годишњом платом од 1200 перпера, Мила Поповића, досадашњег поштара-телеграфисту исте класе и вршиоца дужности управника исте станице.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.
Цетиње, 20. јуна 1914. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,

Сава П. Вулетић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости БОЖЈОЈ
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела, ријешили смо и рјешавамо:

да се Милу Вујовићу, секретару прве класе Одјељења Народне Привреде Министарства Унутрашњих Дјела, и Иву Калуђеровићу, економу Зетско-Брдске Области, на основу чл. 21. о чиновницима грађанског реда, уваже оставке, које у поднијели на државну службу.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.
Цетиње, 20. јуна 1914. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,

Сава П. Вулетић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости БОЖЈОЈ
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела, ријешили смо и рјешавамо:

да се Петру Јакшићу, писару Капетанства Ђехотинског, на основу чл. 21. закона о чиновницима грађанског реда, уважи оставка, коју је на државну службу поднио, а постављамо:

за писара Капетанства Ђехотинског, Јована Турубатовића, бившег дијурнисту Обласне Управе у Плевљу, са годишњом платом од перпера 1200.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.
Цетиње, 21. јуна 1914. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,

Сава П. Вулетић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости БОЖЈОЈ
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела, постављамо:

за писара Капетаније Љуботињско-Грађанске, Илију Калуђеровића, практиканта исте, са годишњом платом од 600 перпера; и

за писара Капетаније Горњо-Црмничке, Митра Вулековића, бившег капетанског писара, са годишњом платом од 600 перпера.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.
Цетиње, 21. јуна 1914. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,

Сава П. Вулетић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости БОЖЈОЈ
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Просвјете и Црквенијех Послова, постављамо:

за рачуновођу Консistorије Никшићске, са годишњом платом од 1920 перпера, ђакана Јована Жугића, досадашњег рачуновођу исте Консistorије.

Наш Министар Просвјете и Црквенијех Послова нека изврши овај указ.
Цетиње, 20. јуна 1914. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Просвјете и Цркв. Послова,

Гавр. М. Церковић с. р.

СТЈЕЧАЈ

У краљ. црногорским гимназијама и учитељским школама потребни су у идућој школској години ови наставници:

за српски јез. с литературом	3	настав.
„ историју и географију	3	„
„ природне науке	1	„
„ педагогију	1	„
„ француски језик	1	„
„ њемачки	1	„
„ пољску привреду	1	„
„ вјеронауку	1	„

Првствено право имају Срби, а по том сви Југословени са редовно довршеним наукама и положеним професор. испитом. У недостатку испитаних наставника узимаће се и кандидати, који још нијесу положили испит, али то намјеравају учинити кроз кратко вријеме.

За приближа обавјештења нек се рефлектанти обрате најдаље до 10. августа овом Министарству.

Бр. 2604. Из канцеларије Министарства Просвјете и Црквенијех Послова, 17. јуна 1914. године, Цетиње.

СТЈЕЧАЈ

Краљ Министарство Просвјете и Црквенијех Послова расписује понован стјечај за привремено попуњавање доље упуражњених учитељских мјеста за школску годину 1914/15.

1. Бар (2 одјељења у мушкој и једно у женској школи),
2. Бата,
3. Бјелице Горње,
4. „ Доње,
5. Бољевићи,
6. Врањина,
7. Грахово (два одјељења),
8. Дупило,
9. Зупци,
10. Комани,
11. Комарно,
12. Крњице,
13. Сеоца,
14. Љуботињ (два одјељења),
15. Мирац,
16. Салч,
17. Трешњево,
18. Трњине,
19. Убли Чевски,
20. Уличи (два одјељења: једно у мушкој а друго у женској школи),
21. Цетиње (три одјељења: једно у мушкој а два у женској школи),
22. Цеклин Горњи,
23. Чево,
24. Шестани,
25. Св. Никола (Штој),
26. Бривска Гора,
27. Андријевица,
28. Баре Краљске,
29. Безово,
30. Блатина,
31. Близна,
32. Велика (два одјељења),
33. Веље Дубоко,
34. Влаховићи,
35. Вуковци,
36. Голубовци (два одјељења),
37. Дољани,
38. Дрезга,
39. Колашин (једно одјељење у женској школи),
40. Коњухе,
41. Липово,

42. Матешево,
43. Медун,
44. Момче,
45. Миољска,
46. Морача Горња (три одјељења),
47. Ново Село,
48. Подбишће,
49. Подгорица (једно одјељење у женској школи),
50. Прекобрђе (два одјељења),
51. Служ (два одјељења),
52. Трабаљево,
53. Тренча,
54. Убли Кучки (два одјељења),
55. Штитарица,
56. Равни,
57. Крња Јела,
58. Врањ,
59. Баре Шумановића (два одјељења),
60. Богетићи,
61. Борковићи,
62. Богмиловићи,
63. Брезна,
64. Брезовик,
65. Брестице,
66. Брођанац,
67. Буковица,
68. Велиме,
69. Враћеновици,
70. Голија,
71. Горанско,
72. Горње Поље (два одјељења),
73. Гостиље,
74. Данилов-град (два одјељења),
75. Драговићи,
76. Дуга,
77. Дуји,
78. Жабљак (два одјељења),
79. Жупа Никшићска (два одјељења),
80. Луково,
81. Мартинићи,
82. Мратиње,
83. Недајно,
84. Никшић (два одјељења: једно у мушкој а једно у женској школи),
85. Озринићи,
86. Острог,
87. Павковићи (два одјељења),
88. Петровићи,
89. Пишче,
90. Опутна Рудина,
91. Рудине Горње,
92. Рудинице,
93. Руданици,
94. Равно,
95. Тешца,
96. Тренча,
97. Ускоци (Боан),
98. Црквине Пивске,
99. Црна Гора,
100. Шавник (три одјељења),
101. Шаранци,
102. Бијела,
103. Пећ (четири одјељења),
104. Бијело Поље (Пећска Област),
105. Будисавци,
106. Баковица (два одјељења),
107. Брезјевица,
108. Горња Ржаница,
109. Гусиње,
110. Будимље (три одјељења),
111. Калудра,
112. Заостро,
113. Брзава,
114. Горња Села (два одјељења),
115. Бијело Поље,
116. Пећарска,
117. Ивање,
118. Расово,
119. Стожер,
120. Прошћење,
121. Равна Ријека,
122. Ораовица,
123. Рожай,
124. Петница,
125. Савин Бор,
126. Башча,
127. Полица (два одјељења),
128. Пљевља,
129. Премћани,
130. Бобово,
131. Косјеница,
132. Ковач,
133. Ограђеница,
134. Отиловићи,
135. Обарде,
136. Оћевина.

На овај стечај могу се јавити поред сталних учитеља и учитељски кандидати, као и они, који имају услове за привремене учитеље и учитељске заступнике.

У молби ће сваки назначити разлоге, због којих тражи неко од горњих мјеста. Учитељски заступници и они, који се први пут јављају за службу, дужни су поднети документа о својој спреми и владању.

Молбе ће се примати до 1. августа ове године.

Број 2624. Из канцеларије Кр. Министарства Просвјете и Црквених Послова од 9. јуна 1914. г. Цетиње.

— На 17 ов. мјесеца, потписан је посебни поштанско-телеграфски и телефонски уговор између Црне Горе и Србије, који ће ступити на снагу 1 јула ове године.

П. т. број 9604. — Из Поштанско-Телеграфског Одјељења Министарства Унутрашњих Дјела. — Цетиње, 20 јуна 1914 г.

— Марко Милошевић, поштар-телеграфиста III класе цетињске поштанско-телеграфске станице, умро је 18 јуна 1914 год., на Цетињу.

П. т. број 8943. — Из Министарства Унутрашњих Дјела — Поштанско-Телеграфско Одјељење. — 19 јуна 1914 г., Цетиње.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО

Дворске и дипломатске вијести

— Његово Величанство Краљ допутовао је из иностранства на Цетиње у уторник у јутро.

— Поводом смрти аустро-угарског пријестолнашљедника Њ. Ц. Кр. В. Надвојводе Франца Фердинанда и његове супруге Војвоткиње од Хоенберга, Његово Величанство Краљ упутио је, одмах по Свом доласку, депешу саучешћа Њ. В. Францу Јосифу, као што је раније учинила и Њезино Величанство Краљица. Њ. Величанство Краљ оставио је своју карту код аустро-угарског отправника послова г. Егера фон Мелвалда и наредио петнаестодневну дворску жалост која траје до 28. ов. мј. у вече.

Г. Министар Иностранних Дјела лично је одмах изјавио саучешће, у име Краљевске Владе и своје, аустро-угарском отправнику послова.

Јуче је био у овдашњем аустро-угарском посланству парастос на којему је заступао Његово Величанство Краља Предсједник Владе Министар Војни генерал-ађутант дивизијар сердар г. Јанко Вукотић, а Краљевску Владу г. Министар Иностранних Дјела Петар Пламенац, Министар Унутрашњих Дјела г. Саво Вулетић и начелник Министарства Иностранних Дјела г. Славо Рамадановић. Присуствовао је сав дипломатски кор. Били су присутни Предсједник Великог Суда госп. Лазо Томановић, Предсједник Главне Државне Контроле г. Филип Јерговић и обласни управитељ г. Ђуза Ђурашковић. На Двору, Владином Дому и на посланствима биле су истакнуте заставе на пола копља у знак жалости.

Данас у 11 сати одслужен је у дворској капели свечан помен којему је присуствовао Његово Величанство Краљ, Њезино Величанство Краљица, Њ. Кр. Височ. Књагиња Ксенија, Министри, особље аустро-угарског посланства, госпођа и госпођица Ото и дворски и државни великодостојници.

Цетиње, 21. јуна

У прошлу недјељу погинули су у Сарајеву аустро-угарски пријестолнашљедник надвојвода Франц Фердинанд и његова супруга војвоткиња од Хоенберга. Пали су као жртве страшног атентата, извршеног од стране непромишљених и ексалтираних младића.

Атентати и онда када несрећом успију, вазда промашавају свој циљ. Противдруштвене и деструктивне теорије из којих су потекли, носе у себи рођену клицу пропасти, јер зло, по природном закону, никада не може родити добро. А што још више повећава страхоту овакових злочина и што заслијепљене очи не могу да виде ни болесни мозгови да схвате, — атентате испаштају хиљаде невиних, и кржаве трагове — трагиком судбине — перу сузе на правди Бога пострадалих некривих и недужних. Ради тога свега, безумни терористички акт усамљених фантаста, наишао је и код нас свуда на опште жаљење и на једнодушну најоштрију осуду.

ТЕЛЕГРАМИ

Атентат на аустро-угарског Насљедника

Сарајево, 15 јуни

Примање надвојводе Франца Фердинанда и његове супруге у Беледији (Општини) извршено је то програму. Послије првог покушаја атентата, надвојводи и војвоткињи приредило је становништво овације. Надвојвода са супругом био је свечано дочекан у Беледији од градоначелника. Надвојвода и војвоткиња били су мало узбуђени. Поменути атентат био је управљен против земаљског поглавице фелдцајг-мајстора Потioreке који са налазио у аутомобилу надвојводе и остао неповријеђен. — Бечки Кор. Биро.

Сарајево, 15 јуни

Кад су Надвојвода Франц Фердинанд и његова супруга војвоткиња Хоенберг ишли аутомобилом у Беледију да приме представнике власти, бачена је на њих бомба. Бомба је пала на руку надвојводи који ју је одгурнуо једним покретом руке. Бомба је експлодирала, пошто је надвојводин аутомобил прошао. Двије особе које су се налазиле у другом аутомобилу иза надвојводиног, лако су рањене, а шест особа из публике тешко је повријеђено. Извршилац атентата типограф Чабриновић, родом из Требиња, уапшен је. — Бечки Кор. Биро.

Сарајево, 15 јуни

Послије свечаног примања у Беледији, кад је надвојвода наставио своју вожњу кроз варош, извршен је други атентат браунингом. Надвојвода је погођен у врат, а војвоткиња у трбух. Чим су били пренесени у конач, одмах је код обоје наступила смрт. Извршилац атентата, ђак осмог разреда гомназије, по имену Принцип, родом са Грахова, (у Босни) уапшен. Свјетина је хтјела да линчује обадва атентатора. — Бечки Кор. Биро.

Беч, 15 јуни

У прве часове послје подне, раширене вијести о атентату на Франца Фердинанда и војвоткињу Хоенберг, биле су званично потврђене. Вијест је одмах објављена по читавој вароши ванредним издањима новина. Све свечаности свуда су одложене. Опште запрепашћење влада свуда. — Бечки Кор. Биро.

Ишл, 15 јуни

Цар је одмах извијештен о сарајевском атентату, и дубоко узбуђен повукао се у своје одаје, наредивши да се учине припреме за повратак у Шенбрун. — Бечки Кор. Биро.

Сарајево, 15 јуни

Извршилац атентата, Гаврило Принцип, има 19 година. Родом је са Грахова (у Босни). Изјавио је полицији да је већ дуго времена намјеравао да убије једну високу личност из националистичких побуда. Принцип тврди да није имао саучесника. — Бечки Кор. Биро.

Сарајево, 15 јуни

Типограф Недјељко Чабриновић, стар 21 годину, чији атентат није успио, послје атентата је скочио у Миљацку, али су га жандарми и пролазници ухватили. — Бечки Кор.-Биро.

Беч, 16. јуна

Према вијестима из Сарајева данас су се тамо поновиле демонстрације против Срба. Муслиманска и хрватска омладина, праћена масом народа, носећи цареву слику и пјевајући цареву химну, кличаше монархији и династији уз повике противу Срба. На већем броју српских кућа разбијени су прозори. Полиција и војска васпоставиле су ред.

Загреб, 16. јуна

Синоћ су ђаци, носећи хрватску заставу обавијену црном врпцом, извршили опход кроз варош грдећи Србе а изјављујући жалост за Насљедником Францом Фердинандом. Уисто вријеме прављене су де-

монстрације пред редакцијама српских листова.

Сарајево, 16 јуна

Опасно стање проглашено је у Сарајеву и округу сарајевском.

Сарајево, 16 јуна

Јутрос су војска и полиција растерали демонстранте, који су се били скупили на осталим тачкама вароши, гдје је демонстрација узела озбиљнији карактер. *Маса је јурнула на српске трговине, поразбијала их и оиљачкала.* Због опасног вида демонстрација и опште узрујаности у вароши *проглашено је оисадно стање и све главније тачке досјела је војска.*

Јутрос је један младић бацио бомбу која је експлодирала и убила једног мухамеданца. Атентатор је уапшен. Појединости још нема.

Сарајево, 16 јуни

Тијела надвојводе и његове супруге ноћас су балсамирана.

Сарајево, 16 јуна

Даље појединости о атентату гласе: Атентатор је гађао из посредне близине, чиме се и објашњава ужасно дјество метака. Насљедник и његова супруга остали су мирно сједећи у аутомобилу, те је зато Потioreк, који се с њима налазио у аутомобилу, у први мах држао, да су надвојвода и супруга му неповријеђени. Али Потioreк ипак није допустио да се шетња кроз варош продужи, већ је наредио шоферу да вози пут Конака. Тад одједном војвоткиња се сруши и паде на десно раме Насљедниково. Земаљски поглавар Потioreк је вјеровао, да је то била несвјестича усљед живчнога потреса, у толико прије што су супружници тихо измијењали неколико ријечи, које Потioreк не могаше разумјети. Кад се Потioreк обрнуо, пошто је дао шоферу обавјештења, јер овоме не бијаху улице познате, видео је у Насљедниковим отвореним устима крв. Насљедник је међутим сједио мирно. Кад се аутомобил зауставио пред Конаком, супруга Насљедникова већ је била изгубила свијест, а кад су њу изнијели из аутомобила, срушио се и Насљедник. Свака лекарска помоћ бијаше узалудна, и послје четврт сата констатована је смрт код Насљедника и супруге му. Лекарски је утврђено код Насљедника, да му је била раскинута главна артерија. — Бечки Кор. Биро.

Беч, 17 јуна

Франц Јосиф је приспио овдје. — Бечки Кор. Биро.

Сарајево, 17 јуна

Воз са посмртним остатцима Насљедника и супруге му отпутовао је за Метковић, одакле ће бити превезени у Беч, гдје ће приспјети 19. ов. мјес. у вече. Сахрана ће бити 20. а задушнице 21. ов. мјесеца. — Бечки Кор. Биро.

Сарајево, 17 јуни

Данас су бачене двије бомбе, које нијесу нанијеле велику штету. Једно је лице лако рањено. Атентатори нијесу ухваћени. Држи се да су саучесници јучерашњих атентатора. Оба атентатора Чабриновић и Принцип веома су дрски према чиновницима, који их преслушавају, и не само да не показују знаке кајања, већ се и радују, што су им дјела успјела. На више постављених питања неће да одговарају. Признају да су радили у споразуму, с тијем, да, ако један не успије, да други настави. — Приликом демонстрација против српских трговина, код српске трговине браће Јовичића, нашла су се сва три брата Јовичића. Један од три брата испалио је више метака из браунинга на демонстранте, и један метак погодио је у леђа управо онога демонстранта, који је носио цареву слику. Демонстрант је пао. Маса је јурнула на браћу Јовичиће, који су кренули да бјеже. Један је од браће рањен.

Према вијестима новина, ухапшен је у Невесињу представник опозиционе Српске Странке Атанасије Шола због дражења народа. — Бечки Кор. Биро.

Спровод надвојводе Франца Фердинанда.

Метковић, 17 јуни

На свима кућама истакнуте су црне заставе. Бродови у луци имају заставе на пола катарке. Око шест сати у јутро стигао је из Сарајева дворски воз са лијесом надвојводе и војвоткиње. У истом возу дошла је и његова пратња. На кеју се налазила почасна чета из Мостара детањман морнара, гувернер Далмације, грађанске и војне власти, католички и православни свештенство, италијански консул, представници општине, школска младеж и становништво. Морнари су подигли оба лијеса које је благословило католичко свештенство, уз звоњење звона са свих цркава. Затим су понесени на јахт „Далмата“ уз ударање добоша. Лијес Франца Фердинанда прекиривен је ратном заставом. Гувернер Далмације положио је на лијес надвојводин вијенац од ловора, а на војвоткињин дивну киту цвијећа. — Бечки Кор. Биро.

Метковић, 17. јуни

Положени су многи вијенци од метковићских госпођа, официра и чиновништва. Кад су лијесови преношени из воза у јахт, почасна чета је испалила почасне салве. Полако се кренуо брод којега је пратио гувернер. Испред брода је ишао један торпиљер, а за њим гувернеров јахт. Кад је „Далмата“ стигла на ушће Неретве, оклопњача „Вирибус Унитис“ испалила је салву од 19 метака. Кад се „Далмата“ приближила оклопњачи, оба лијеса су на њу пренесена. На стражњем мосту је била начињена капела украшена ратним заставама. Свештенство је дало апсолуцију у присуству гувернера, официра и морнара. Иза 9 сати у јутро, „Вирибус Унитис“ је кренуо. — Бечки Кор. Биро.

Трст, 19. јуни

Лијесови надвојводе и војвоткиње искрцани су у Трсту, уз учешће огромног мноштва свијета, и положени на два катафалка. Бискупи су дали апсолуцију. Лијесови су испријетани на станицу мноштвом свијета, генералима, адмиралима, представницима власти и изасланицима. Пошто је почасна чета босанског пука одала почасно, воз је кренуо у 9 и три четврти — Бечки Кор. Биро.

Беч, 19. јуна

Смртни остаци надвојводе и војвоткиње приспјели су синоћ у Беч на јужну станицу гдје их је дочекао надвојвода Карло, министар војни, дворски великодостојници, генералитет. Присутни су плакали кад су подигнути лијесови. Кад се образовао спровод по традиционалном обичају и кренуо, огромно мноштво свијета пред станицом клечало је и успут плакало. Пошто су дошли пред царски двор, били су благословљени и пренесени у дворску цркву. — Бечки Кор. Биро.

Беч, 20. јуна

Мноштво свијетине покушало је поново синоћ да манифестује пред српским посланством. Полиција је растјерала манифестанте и спријечила манифестацију. — Бечки Кор. Биро.

Трст, 19 јуни

Дредот „Вирибус Унитис“ са лијесовима надвојводе и војвоткиње стигао је у Трст. — Бечки Кор. Биро.

Петроград, 18 јуни

Цар је наредио дворску жалост услед смрти Франца Фердинанда. — Бечки Кор. Биро.

Беч, 21 јуни

Послије свечане церемоније у дворској цркви, цар је отпутовао у Шенбрун. Владаоце су заступа-

ли опуномоћени министри. Бечки Кор. Биро.

Беч, 21 јуни

Руља од 3000 покушала је синоћ у 11 сати да пође манифестовати пред српско посланство, што је полиција спријечила и растјерала манифестанте. — Бечки Кор. Биро.

Демонстрације против Срба

Сарајево, 18. јуни

„Патриотске“ манифестације католика и муслимана биле су у Травнику, а иза тога су настале против-српске манифестације. Кад су разбијани прозори на српској школи, поп је пуцао на улицу и ранио једну особу. Поп је ухапшен како би се спријечило да не буде линчован. — Бечки Кор.-Биро.

Сарајево, 18 јуни

За вријеме демонстрација разбијени су прозори и на митрополитовој палати. Митрополит се намолио на једном прозору и био је лако рањен. Противсрпске демонстрације се настављају. — Бечки Кор. Биро

Мостар, 18 јуни

Кад је један Хрват ушао у радњу једног Србина, овај је ружио поклоног надвојводу, на што је Хрват разјарен ударио Србина ножем. Злочинац је ухапшен. — Бечки Кор. Биро.

Сарајево, 18 јуни

О демонстрацијама и малим изгредима се јавља такође из Добоја и Брчке. Потврђује се вијест о хапшењу Атанасија Шоле у Невесињу. — Бечки Кор. Биро.

Сарајево, 18 јуни

Јуче и прекјуче опет су била многобројна хапшења, али су многи пуштени последије преслушања. — Бечки Кор. Биро.

Сарајево, 18 јуни

На надлежном мјесту констатује се да су јучерашње противсрпске демонстрације потекле из неописивог огорчења одличне већине муслиманског и католичког становништва. Сви слојеви становништва, чак и одличне даме узеле су учешћа у манифестацијама. Значајно је да ниједан Србин није убијен, док су један католик и један муслиман били убијени од Срба. Пљачкања није било осим неколико случајева кад је свјетина искористила ситуацију, али сами су манифестанти најурили пљачкаше.

Улога полиције била је врло деликатна према патриотским манифестантима те ни трупе ни полиција нијесу употребили оружје, пошто су се манифестанти покаривали паметним наредбама. Манифестанти су нарочито ишли против оних елемената који нагињу свесрпским тенденцијама, док је српски лојални елемент био поштеђен. — Бечки Кор. Биро.

Загреб, 18 јуни

Сабор је био позорницом озбиљних противсрпских демонстрација од стране опозиције, нарочито од стране франковаца. Кад је председник Медаковић, који припада српској самосталној странци, хтио да прочита изјаву саучешћа и жалости поводом атентата, мањина је стала да виче: „Доље Србија! Србин не смије да буде председник! Српско-хрватске коалиције мора нестати!“ Бука је била неописива и председник је морао два пута прекинути сједницу да би могао прочитати изјаву у сред буке и уз исте узвике. — Бечки Кор. Биро.

Загреб, 18 јуни

Четири стотине грађана и студената прошло је око 8 сати у вече кроз варош, носећи хрватску заставу, завијену у црно и слику Франца Фердинанда уз противсрпске узвике. Настала је гужва кад је чашом из једне каване пробијена слика Франца Фердинанда. Други опет кажу да се пуцало из кафана и револвера на манифестанте који су разбијали прозоре на кафани и уништили намјештај. Полиција је

растјерала манифестанте. Више особа је лако рањено.

За то вријеме група студената националиста који су противници франковаца, поразбијали су прозоре на кући Старчевића док нијесу дошле његове присталице и растјерале их. Биле су демонстрације пред кућом председника сабора Медаковића, на кући су поразбијани прозори, али полиција и жандармерија разјурила је манифестанте. Десет особа је ухапшено, али одмах пуштено на слободу. Полиција је предузела све мјере да спријечи изгреде. — Б. Кор. Биро.

Загреб, 18 јуни

Синоћ у Ђакову, резиденци српског (!) владике, настале су против српске манифестације. Манифестанти, уз узвике против Срба, разбијали су прозоре на кући посланика Рибара који припада српско-хрватској коалицији. Жандармерија је растјерала манифестанте. Кад су се вечерас поновиле демонстрације, прилепљена је на улици једна објава којом се тражи да се улица не смије више звати именом српског pjesника Змај Јована Јовановића, и ако се натпис не скине, да ће силом бити скинут. — Бечки Кор. Биро.

Беч, 18 јуни

Једна група студената покушала је у десет сати да манифестује пред српским посланством, али је полиција спријечила манифестацију. — Бечки Кор. Биро.

Сарајево, 19. јуни

Изгледа да из испитивања Гаврила Принципа произлази да је намјеравао извршити атентат у Тарчину, гдје је био главни стан приликом маневара, али је касније одустао од те намјере. Више ухапшених имали су личне везе са атентатором. — Бечки Кор. Биро.

Беч, 19 јуни

Група студената организовала је синоћ манифестацију пред српским посланством. Није било никаквог инцидента. — Бечки Кор. Биро.

Беч, 19 јуни

„Fremdenblatt“ опровргава вијест да је српско посланство у Бечу обратило пажњу надлежних мјеста на постојање намјере да се изврши атентат. — Бечки Кор. Биро.

Сарајево, 19 јуни

Поводом нереди у Тузли, Маглају и Габели, земаљски поглавица прогласио је прокламацијом опсадно стање у читавој Босни и Херцеговини. — Бечки Кор. Биро.

Осијек, 20. јуна

Синоћ су се поновиле противсрпске демонстрације, као и у Ђакову. Противсрпских изгреда било је такође и у Броду на Сави. Проглашено је у том округу мало опсадно стање — Бечки Кор.-Биро.

Учешће Њемачке

Берлин, 19 јуни

Цар Вилхелм неће путовати у Беч ради мале болести. — Бечки Кор. Биро.

Берлин 19. јуна

Цар Вилхелм је спријечен лумбагом да пође у Беч. Ни принц Хајнрих неће ићи. — Бечки Кор. Биро.

Револуција у Арбанији

Беч, 18 јуна

„Wiener Allgemeine Zeitung“ сазнаје с обавијештене стране да су вијести о шаљвању 20.000 аустријских и италијанских војника у Арбанију апсолутно неосноване. — Бечки Кор. Биро.

Рим, 18 јуни

Агенција Стефани сазнаје из Валоне, да је тамо проглашено опсадно стање. Холандски мајор Слусис именован је командантом вароши. Добровољци су пошли за Војшу. — Бечки Кор. Биро.

Драч, 17 јуни

Према једном телеграму, који се до сада држао у тајности, Пренк Биб Дода је у недјељу напредовао

до Малкуција, гдје је имао кратку борбу са усташима. Послије тога је Пренк Биб Дода наредио својим људима да се повуку и узмакао је до Ихмиа. Безразложни бијег Пренк Биб Дода изазвао је велико разочарање у Драчу. Очекује се последије подне или сјутра нападај усташа на Драч. — Бечки Кор. Биро.

Драч 19 јуни

Агенција Стефани јавља:

Пренк Биб Дода се повукао у Љеш, пошто је распустио своје трупе. Изгледа да је стекао увјерење да се не може опријети усташима и да је волио да се повуче како би избјегао пљачкање. — Бечки Кор. Биро.

Србијанске странке

Биоград, 21. јуна

Самосталска, либерална и напредњачка странка имаће заједничке кандидатске листе на идућим изборима. — Бечки Кор.-Биро.

Туркан паша

Беч, 21 јуни

Овамо је стигао Туркан паша, председник арбанашке владе. — Бечки Кор. Биро.

Есад паша

Напуљ, 21 јуни

Есад паша ће сјутра отпутовати у Париз. — Бечки Кор. Биро.

КЊИЖЕВНОСТ, УМЈЕТНОСТ, ПРОСВЈЕТА

Матичине књиге за народ за образовање селачке жене. У V сједници Матичина збора за друштвено просвјетивање и књиге за народ 3. јула 1913 године одлучено је под број 47 да се сва грађа, која има да уђе у књиге за народ распореди у три групе: 1) белетристика, 2) књижевност за ратарско стручно образовање у агрикултури, 3) популаризовање науке потребне за ратаре.

Свака група ће се повјерити на проучавање стручњацима, који ће донијети предлог о цијелој групи или појединим одијелима групе. Овој одлуци збора изишао на на сусрет Савез Српских Земљорадничких Задруга у Загребу, пославши Матици Српској детаљан предлог о књигама за народ економике садржине (друга група), и новосадски лекари, чланови Матице Српске, изнесавши предлог о књигама за народ из хигијене (један одјељак треће групе). Збор је одлучио да се први предлог пошљери стручним економима а други анкети лекара из Угарске и Хрватске на претрес.

У VII сједници збора изнесен је и предлог о књигама за народ за образовање селачке жене од стране секретара Матице Српске др. Тих. Остојића.

Ради даље изградње општег програма књига за народ подноси се збору на претрес и одлуку предлог, да се напишу такве књиге, које би служиле специјално образовању селанке.

„Мислим, да се не морам бавити много мотивацијом овога предлога, јер је потреба образовања наше селанке често истицана, те је и свугдје позната, и ако за ову ствар досад није много учињено. Допустите ми ипак да бащим неколико мисли, које ће више ићи за тим да покажу о чему би све требало писати и на што би се имала обратити пажња, него да мотивују нешто што је само собом јасно.

Сви ће се самном сложити у тврђњи, добро познатој, у осталом, да наш селјак и ратар много заостаје у рационалном живљењу, у чувању здравља, често и у моралном и националном погледу, врло много у социјалном, а богме доста и у економији. То је узрок да је у другој половини XIX вијека наш народ, бачен овдје, с ове стране Дунава и Саве, међу културније расе, дошао у тешку економску кризу и почео да губи битку за битком у културној и социјалној борби. Ова борба нашег културног елемента с културнијима стаје нас и сад много жртва. И нема изгледа да ћемо ускоро моћи одолијевати навали умјешнијих и просвјетљенијих, ако не прибегнемо сву моралну и умну снагу и не испитамо слабе стране нашег социјалног организма и за времена не почнемо лијечење.

Једна од најслабијих страна нашег друштвеног организма је уопште женски род. Јер, колико наш селјак заостаје у култури, још куд и камо заостаје жена. И што селјак наш не може да се макне у напредак, што не може да се отме физичкој немоћи, опадању и пропадању, што не може да се искобеља из економског застоја и немаштине, што често храмље и у моралном и културном погледу, врло, врло много је крива жена.

Колико би отресити сељачки слојеви и хтели горе, заостало и некултурно женскиње га свлачи доље.

Немамо довољно времена на расположењу да тумачимо опширно ове појаве и прилике. Само на брзу руку напомињем да је жена у нашем народу, који је стајао дуго под културним утицајем Ориента, већ традиционално занемарена. Не можемо у овај мах обићи немилицу чињеницу, да ни наша интелигенција не обраћа пуну пажњу на умјесно, добро и стварно образовање својега женскиња. Сељачка жена, пак и данас, у XX вијеку, не може да се отме идејама у погледу на свијет XVIII вијека, и још старијих вијекова. У нашем простом народу се до скоро мислило да женин задатак не иде даље од рађања дјеце и рингања у кући и економији, те јој није потребно никакво знање, нити треба да има какве културе. Али је данас сваком јасно да сељанка у данашњем културном европском друштву не може, ни као мати, ни као домаћица, одговарати оним захтјевима који се стављају на културну породицу, ма она била и сељачка. Ако пустимо и даље ово стање, српска ће породица остати на најнижем ступњу културе. А таква породица није способна за економијску и националну борбу. Народ који се састоји из таквих заосталих и некултурних породица не може издржати тешку борбу која му се овдје са свих страна натураје.

Жена је у породици прије свега мати. Као некултурна индивидуа, она није способна да роди, да отхрани, однегује и образује напредан народ. Ми данас имамо идеју о добром и напредном народу и знамо да се ново друштво може извести од омладаине, почевши чак од одојчади. Кад ћемо створити ново, напредно друштво, кад му је родитељка, и хранитељка просјеком некултурна? Све наше упињање да од подмлатка подигнемо отресите, живахне, соколасте, упорне и отпорне људе, све настојање школе, цркве, журналистике, просвијећеног српског друштва у већини случајева остане или сасвим без успјеха или успјех буде мален. Ако хоћемо да поступамо рационално, те да успије, морамо наћи основ злу: морамо од некултурне жене начинити културну.

Колико наш народ, због некултурности жене, као мајке, изазадје физички или се губи и сасвим истребује, о томе би се могле књиге писати. Позната је ствар да су нарочито наша гробља пуна и препуна мале дјеце. Државна статистика угарска тврди да међу свима народима највише Срби сахрањују малу дјецу од 5 година. Све је то последица незнања, неумијења наше сељанке.

Пођимо још даље. Наш народ вели: „Кућа не стоји на земљи, него на жени“. Тиме хоће да каже: жена администрира оно имање што га муж створи. Она тековину распоређује на потреба породице, она се брине за исхрану, за одијело, за стан мужа и дјеце и за репрезентацију дома. Колико она при том може породицу — смислом за ред, осјећањем љепоте, знањем и практичношћу, разумношћу и штедњом — да унаприједи економијски и морално, колико пок може неуредношћу, неспретношћу, расипањем да је упропасти — то нам је свима добро познато. Има случајева да је муж вриједан као црв, па никад не може да натече нечуварној и раскалшној жени. Економијски напредак сељачке породице зависи, дакле, много од жене као домаћице. У крајевима гдје смо измјешани с Нијемцима, ја сам много пута чуо гдје се одлучно тврди да је Шваба и зато напреднији од Србина што је Швабица боља домаћица од Српкиње.

Јасно је из свега, ако хоћемо да нашу породицу, ту ћелију друштва унаприједимо и развијемо физички, економијски и морално, морамо жену дићи из некултурности у којој се сад налази. Систематским образовањем треба да пробудимо у њој виши душевни и морални живот, да развијемо оне лијепе и добре особине, који има у српске жене и које је народна поезија обесмртила у мајци Јевросими, у мајци Југовића, у Јелици жени војводе Пријезде која скаче са својим мужем у Мораву, у Анђелији љуби Митра Јакшића која га мири с братом, у Милиц дјевојци, чија је дјевојачка чедност очарала једнога Гете-а, и т. д. — те лијепе особине треба у српској жени неговати и развијати.

Настаје питање, како да се наша сељанка пробуди и предобије за друштвене и културне идеале и да се у њој створи највршњи темељ, на којем српска кућа може стајати и смије се поставити?

Ми у Матици просвијећујемо поглавита књигом, а знамо да књига није универзалан лијек за све. У овом случају књига сама једва да може што, кад српска сељанка не зна читати. Морали бисмо заинтересовати за ову преважну ствар и друге наше друштвене кругове, који би могли непосредно и интензивно утицати на препорођај сељачке породице, специјално жене.

Јасно је, даље, да жива ријеч и пријер овдје највише може, а да књига долази тек у други ред. Ако то стоји, онда

стоји и то, да просвијећена жена најприје може доћи до срца и разума наше сељанке. Наше интелигентне Српкиње, особито оне које су организоване у женским задругама, најпозваније би биле да пруже руку својим сестрама у низини некултуре и да их дигну на свјетлост културе. Оне треба да зађу по сељачким кућама. Њино извјезбано око ће брзо опазити недостатке просте српске домаћице и мајке, њина лијепа ријеч ће продријети у срце, у основи добре, сељанке, њихови својски савети ће уродити плодом. Просвијећене Српкиње које проуче сељачки дом и живот у њему, лако ће наћи последије начин како ће систематски обучити сељачку жену. Јамкно ће бити најбоље рјешење овога питања оснивање домаћичких школа.

Али нека се организација око просвијећивања сељанке живом ријечју и примјером најсавршеније удеси и изведе, ипак се неће ни овде моћи проћи без књиге. Књига је данас главни носилац просвијећивања и хумане културе. Књига има над осталим средствима културним и ту добру страну што је спретна и јефтина. И систематско просвијећивање сељанке мораће се притврдити учењем читања. Онда ће се сељачкој жени моћи дати и књига у руке, да се из ње она сама даље учи. Свакојак ће сви радници око просвијећивања сељанке осјетити потребу књиге као помоћног средства.

Таких књига је Матица Српска већ штампала међу својим књигама за Народ. Истичемо нарочито три изврсне књижице д-ра М. Јовановића Батуца: „Трудна жена“, „Породиља“ и „Дијете у првој години живота“. Ове су три свештице у своје вријеме штампане у тек 2 до 3 хиљаде примјера, а данас су већ растурене. Њих би свакојак требало поново штампати. Али оне се дотичу само једне стране образовања сељачке жене. Требаће обратити пажњу и на друге потребе. Које потребе? Какве све књиге треба да се напишу, и како? То треба да се претресе и разбистри. Свакојак ће ове књижице бити добра помоћна средства уз живу ријеч и примјер.

Наше је мишљење да је позван да се овим питањима бави у првом реду Савез Српских Женских Задруга. Савез треба да установи метод образовања сељачке жене а, у вези с њим, и да одреди какву ће улогу имати при том књига и какве књиге ће бити потребне.

Стога је наш предлог ово:

Збор се обраћа Савезу Српских Женских Задруга у Загребу с молбом да Савез узме у претрес питање образовања сељачке жене и с њим у вези да изради нацрт програма таквих књижица које би служиле као помоћно средство при образовању сељанке; кад се нацрт програма ових књижица претресе у појединим задругама и среди, да се преда на извођење Матици Српској, која ће их штампати у књигама за народ.

Послије предавања се развила дискусија. Мирко М. Косић (студент, Минхен) мисли да би при изради књига за образовање сељачке жене требало пазити и на диференцираност нашега народа, која већ постоји. Друге су прилике код сељанке у Лици, а друге у Бачкој. О томе се свакојак мора водити рачуна и у Матичним књигама. Даље је тога мишљења да би, с обзиром на неписменост сељанке, прије требало издавати књиге за васпитавање њене, које би сељанци из њих читале. То би се, пак, најбоље извело на курсевима које би организовале интелигентне Српкиње. — Секретар Тих. Остојић напомиње на ово да он ствар тако замишља, да ће Савез Женских Задруга тражити информације о овом питању од појединих женских задруга. Из тих информација ће само собом изаћи да друкчије живи сељанка у околини Кикинде, друкче у околини Митровице а још друкче у околини Огулина, и нема сумње да ће савез узети у велик обзир све културне разлике које постоје код сељанке разних крајева и према том формулисати и свој предлог о књигама. — Др. К. Радојчић (љekar, Земун) мисли да се цио рад око просвијећивања сељачке жене мора највише изводити живом ријечју. Савез ће имати да изради програм рада, да позове све интелигентне женскиње на сарадњу, да држи јавна предавања, школу за домаћице и слично. — К. Костић (парох, Опаво) тврди да је сељачко женскиње тешко приступачно за хигијенске и друге поуке. Мисли да ће и овдје Савез Српских Земљорадничких Задруга, који има своју добро спроведену организацију, најбоље помоћи. Замишља, да би се најприје дошло до сврхе, да Савез, као што има надзорнике, који прегледају задруге, који при прегледима држе и поучна предавања другарима, тако исто узме путујуће учитељице, које би ишле од задруге до друге. Задругари би, кад учитељица дође, сабрали на скуп своју женскадију, а и другу из села, и платили би учитељици пут и дневницу.

Послије дискусије изјављује прочељник да нико од говорника није рекао ништа против предлога, него су га сви само допунили у појединостима или су говорили

о његову извођењу. Проглашује предлог за примљен.

Срби и Бугари према турској најезди. За ојену данашњег одношаја између српског и бугарског народа важно је проучити држање тих народа у прошлости, у критичним и бурним данима, које су имали да претуре преко главе своје. Са неколико маркантних црта може се обиљежити разлика у држању Срба и Бугара спрема турске најезде.

Бугарску слободу и независност су Турци без икаквог напрезања уништили. Бугари немају свог Косова ни Марице ријеке. Српски народ се је хрвао са Турчином преко сто година док није подлегао у неједнакој борби, а Бугари су преко ноћи пали под Турке. Ни један војвода бугарски није извео чете своје у планине или на пољадну, да мегдан подијели с Турцима бранећи домовину, ни један бугарски није затворио капије градске, да између зидова својих брани бугарску слободу и да свијет задиви самопрегорењем и јунаштвом. Бугари немају свог Сталаћа, Новог Брда, Смедерева.

Са падом независности српске и бугарске још јаче се истиче разлика између оба народа. Бугари су се одмах помирили са судбином и постали послушни и мирна раја турска. Српски народ је међу тим последије пада слободe и независности државне показао животне снаге у толикој мјери, да служи као јединствен примјер у цјелој историји свијета. Слободу и државни живот српски угушили су Турци, али се српски народ још није предао својој судбини. С оружјем у руци прелазиле су хиљаде Срба у сусједне земље, да у друштву са сусједима наставе наставе борбу за хришћанску ствар. Кад су Турци дошли последије пада деспотовине под Биоград, огромни дио градске посаде састојао се од Срба. Кад су Турци освојили Петроварадин, морали су у њему српске чете да савладају, код су дошли на Мухачко поље, у војсци угарској читава одељења састојала се од српских бораца, а кад су Турци дошли под Беч, у бојним редовима непријатељским нашли су се око у око са српским четима. О том грандиозном појаву, о данима и животу Срба последије пада Смедерева детаљно говори *Историја Срба у Угарској*, коју је написао на темељу дугогодишњег архивалног рада да, Алекса Ивић. Цијена ове књиге, која се сад доштампава, износи 4 круне и добија се путем адресе Srpska Stamparija, Zagreb.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Захвалност. Пишу нам из Рожаја: Приликом боравка, овдје у Рожају, дивизијар г. Митар Мартиновић посјетио је овдашњу женску и мушку основну школу.

Овом приликом г. дивизијар даровао је ученике-це са 100 перпера.

Управа школа, у име своје наставника и ђака, сматра за особиту дужност, и овим путем, изјавити захвалност дародавцу.

Завршетак школске 1913—14 год. у „Дјечијем Саду“ Њ. Ц. В. Велике Књиге Милице Николајевне. У уторак 24. т. м. завршиће се школска година у овој нашој школи. Том приликом обавиће се неки мали испит који ће се састојати у томе што ће дјеца у присуству гостију, поновити главне тачке из онога што су преко године учили.

Ово се даје на знање дјечијим родитељима као и другима, који би жељели тој дјечијој радости и забави присуствовати.

Том приликом биће изложени и разни ручни радови што су их дјеца у току школске године радила.

Почетак у 10 сати прије подне.

Предавање. Концем овог мјесеца долазе на Цетиње хипнотизери госп. Пино Моравец свршени правник, и Цезар Дамјани фотограф из Дубровника, који ће у нашој пријестоници обдржати помоћу извршног медија г. Витаљича, красно експериментално предавање о теми: *Сугестија — Хипноза* (у теорији и пракси). Предавање је у Дубровнику побудило сензацију, — експерименти су успјели преко сваког очекивања. О томе пише дубровачка „Срвена Hrvatska“: Како чујемо г. Пино Моравец, који нас је ту скоро обдарио красним експерименталним предавањем о Сугестији — Хипнози, дошао је у проучавању медијумитета до открића такве способности код хипнотичког медијума, по којој испавани медиј (у сомнамбулном сну), може да по налогу успаватеља установи и конкретизира сваку поједину болест унутарњег устројства човјека, не само то, већ да потпуно опише физичко психолошко и интелектуално стање сваког присутника. Г. П. М. држаће у том смислу чим прије једно предавање. Препоручујемо нашем грађанству а особито господи лијечницима, да у што већем броју посјете и ово предавање, које ће у занимљивости надмашити оно прво које је тако сјајно успјело. Способности госп. П. М. најбоља су препорука — и гаранција за успјех.

Упозоримо овим сву господу која се тим питањима занимају — да свакако посјете ово занимљиво научно предавање на којем ће практички експерименти бити свакако највећа сензација.

Потање објавиће се плакатима. В.—
Фонд сиромашних ученика-ца школе Градачке. На Св. Саву т. т. основан је фонд сиромашних ученика-ца основне школе на Градцу добровољним прилозима од 117 перпера.

Новооснованом фонду ових дана поклониле пажњу наш цијењени племеник, г. Симеон Ив. Вукчевић командир у пензији и г-ђа Стане Ст. Томовић са Цетиња улажући у фонд по 5 перпера. Фонду још приложи 1 перпер г. Никола Зеков Поповић.

Цијењеним прилагачима у име фонда управа школе овим изјављује најтоплију захвалност.

Друштво за потпомагање заната и трговине у Црној Гори. Друштво је ових дана упутило на изучавање заната још три младца.

О послатим петнаест питомаца друштво добија редовно повољна извјешћа, како од повјереника и газда, тако и од питомаца.

Управа општине вароши Подгорице предвидјела је буџетом за ову годину своту од перп. једну хиљаду, за изашњавање дјече на занате, те јој се може честитати за тај колико корисни толико и похвални чин.

Кад би се и друге општине угледале на подгоричку, учиниле би једну од приједо потребних и неодложних дужности.

Друштву су приложили као чланови оснивачи по перп. десет: г. г. Ристо Поповић, мин. финансија; Васо Ђ. Мартиновић нар. посланик и упр. цент. казн. завода; Јово Поповић, лимар и Јован Шаровић трговац на Андријевици. Као редовни чланови по перп. 4—: г. г. Љубомир Бакић, мин. Правде; Јоко Иванчишевић, кап. Томо Иличковић, Саво Миљковић, Душан Вукотић, Никола Ђетковић, Томо Милошевић, Филип М. Вукчевић, Јошо К. Мартиновић, Стево Ђ. Мартиновић и Марко Савићевић.

Захваљујући господи прилагачима на пажњу, надати се да ће се друштвени покрет разумети широм проширене домовине, те да ће се заузети заузимљиви људи као и учитељи, свештеници и трговци, да се потпомогне овај за све корисни рад.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ

Позивају се она г. г. претплатници, којима истиче претплата 1. јула тек. године, да изволе на вријеме обновити претплату, како не би било прекидања у пошљици листа.

Цијена је за „Глас Црногорца“ досадашња и означена је на челу листа.

„Глас Црногорца“ неће се никоме слати ко унапријед не пошаље претплату.

Претплата се прима само у годишњим и полугодишњим роковима.

Цетиње, 4. јуна 1914.

Администрација
„ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“

Званични огласи

Објава. На основу рјешења г. Министра Финансија и Грађевина, од 4. јуна т. г., бр. 5575, одржаће се дана 10. јула т. г., у канцеларији Административног Одсјека Министарства Финансија и Грађевина јавна лицитација за набавку 1200 (једну хиљаду и двије стотине) кубних метара дрва за огрјев извјесних државних надлештава на Цетињу.

Ко би желио лиферовати горњу количину дрва, може сваког радног дана у поменутом Одсјеку Министарства видјети поближе услове за то.

Бр. 5575. Из канцеларије Административног Одсјека Министарства Финансија и Грађевина.

СЛИЈЕДИ ДОДАТАК

Објава. У недељу 6. јула тек. год., одржаће Краљ. Министарство војно у канцеларији комнде II. Дивизије од 9—12 сати прије подне јавну лицитацију за израду око хиљаду и три стотине (1300) комплета војничке униформе од сукна (штофа).

Лицитанти су дужни унапријед положити за то нарочито одређеној комисији у готову перпера пет хиљада, или у непокретном имању перпера десет хиљада, које мора бити судом потврђено, да није ником заложено нити каквим дугом оптерећено. Готов новац може се замијенити са гаратним писмом којег новчаног завода у земљи, или са сигурним јемцима.

Израда униформа мора се извршити према моделима у року од четрдесет и пет дана од дана закључења и потписа уговора.

Подробнији услови могу се добити сваког радног дана у канцеларији команде II. Дивизије и админ. одсјека у канцеларијским часовима.

Министарство задржаје себи право, да лицитацију не одобри, ако цијена не буде повољна.

Број Р. 5873. О. 3436. Из канцеларије Админ. одсјека Краљ. Мин. војног, 21. јуна 1914 г., Цетиње. 1,3

Стјечај. Команди Војне Музике потребито је 20 ђетића за ученике музике, од 12—15 година.

УСЛОВИ ПРИМАЊА:

- 1) Вета морају бити потпуно здрава и тјелесно развијена;
  - 2) Морају имати свршена најмање три разреда основне школе са добрим успјехом;
  - 3) При једнакој способности имају привилегија ђета поинулих и тешко рањених Црногораца у потоњим ратовима.
- Примање ће се вршити 15. јула, текуће године почињући од 8 сати јутро у команди војне музике, гдје ће се заинтересити саопштити подробнији услови.
- Свако дијете мора донијети школску свједоџбу и крштеницу.
- Са сваком треба да дође родитељ или старатељ.

Из канцеларије Команде Војне Музике, 20. јуна 1914 год., Цетиње. 1,2

Објава. На основу ријешења г. Министра Финансија и Грађевина, од 4. јуна т. г., број 5575., одржаће се дана 12. јула т. г. у канцеларији Административног Одсјека Министарства Финансија и Грађевина, јавна лицитација за набавку 3.300 квинтала ђумура — кокса — за огрјев извјесних државних надлештава на Цетињу.

Предаја ђумура има се извршити франко Цетиње и то: пред магазином Владиног Дома квинтала 1.500; пред магазином болнице „Данило I.“ квинтала 1.500; пред магазином Истрзног Затвора квинтала 300, — гдје се има извршити мјерење.

Трошкове послје мјерења сноси Министарство. Вреће су својина подузача и њихова тежина одбија се од количине кокса, нађене мјерењем.

Кокс има по квалитету одговарати владањем, који се налази у магазину Владиног Дома и мора бити чист и сув.

Предаја кокса има отпочети најдаље до 20. јула, а коначно извршење 15. септембра о. г.

Подузач је дужан на дан лицитације положити кауцију од перпера 2.500 (двје хиљаде и пет стотина) у готову новцу, или папирима од вриједности, или кауцију од перпера 6.500 у непокретности.

Ко жели лиферовати горњу количину кокса може сваког радног дана у поменутом Одсјеку Министарства видјети мустру кокса и добити ближе услове.

Бр. 5575. Из канцеларије Административног Одсјека Министарства Финансија и Грађевина, 4. јуна 1914 г., Цетиње. 3,5

Објава. На основу ријешења г. Министра унутрашњих дјела од 19. јуна т. г., п. т. број 8934., није одобрена лицитација, од 16. јуна ове године, те се, а на основу истог ријешења, лицитација за трогодишњи пренос поште и путника аутомобилима између Подгорице и Колашина поново заказује на дан 29. јуна ове године, такође у канцеларији управе подгоричке поштанско-телеграфске станице.

Лицитанти имају положити на дан лицитације кауцију у готовом новцу, или документима за незаложено и ничим оптерећено непокретно имање у вриједности од 20.000 (двадесет хиљада) перпера, за право лицитирања.

Ближи услови, који се у неколико разликају од оних што су важили за прву лицитацију — могу се сазнати сваког дана у канцеларијским часовима, од управника подгоричке поштанско-телеграфске станице.

П. Т. број 8999. Из Економског одсјека Поштанско-телеграфског одјељења Министарства унутрашњих дјела, 19. јуна 1914 године, Цетиње. 1,2

Објава. На основу ријешења Г. Министра Финансија и Грађевина, број 5244. од 30. маја ове године, Монополски Одсјек Пореско-Царинске Управе за Управу Државних Монопола, одржаће 15. јула 1914. г., по с. к., од 9 до 11. сати прије подне у својој канцеларији јавну лицитацију за набавку жигица (фурмина) за Државни Монопол Краљевине Црне Горе, а за 1914, 1915, 1916 и 1917. годину.

Прије лицитације, лицитанти полажу кауцију од 30.000 (тридесет хиљада) перпера у готову или у хартијама од вриједности.

Услови за ову набавку могу се видјети за вријеме канцеларијских часова у канцеларији потписаног Одсјека.

Лицитанти су дужни поднијети потписаном одсјеку мустре до закључно 30. јуна о. г., које ће се анализирати, и на мустре чији квалитет буде анализом оглашено за добар, моћи ће се лицитирати. Лоши квалитет мустра искључује се од права учествовања на лицитацији. Уз мустру (по четири кутије) лицитант полаже перпера десет на име трошкова за анализу.

Управа Државних Монопола задржава себи право, да не уступи ову набавку, ако јој понуђена цијена не буде повољна.

Број 5245. Из канцеларије Монополског Одсјека Пореско-Царинске Управе, 30. маја 1914. године, Цетиње. 5,6

Avis. Vu la décision de Monsieur le Ministre des Finances et des Travaux Publics, N° 5244 en date du 30 mai a. c., la Section des Monopoles de l'Administration du Fisc et des Douanes représentant l'Administration des Monopoles d'Etat, attribuera le 15 juillet 1914, vieux style, de 9 à 11 heures matin, en ses bureaux, par adjudication publique, la fourniture d'allumettes pour l'Administration des Monopoles d'Etat du Royaume de Monténégro, durant la période de 1914, 1915, 1916, et 1917.

Les soumissionnaires sont tenus à déposer, avant l'adjudication, un cautionnement de 30.000 (trente mille) perpers en espèces ou en titres de valeur.

Pour les conditions concernant l'attribution de ladite fourniture, s'adresser à la Section susmentionnée aux heures du bureau.

Les soumissionnaires doivent soumettre, à la Section soussignée, avant l'échéance du 30. juin a. c., leurs échantillons pour être analysés. Seuls échantillons prouvés satisfaisants à l'analyse, seront admis à l'adjudication; ceux de mauvaise qualité seront exclus d'autorité. Joindre aux échantillons (quatre boîtes) 10 (dix) perpers à titre des frais d'analyse.

L'Administration des Monopoles d'Etat se réserve cependant le droit de ne pas adjuer ladite fourniture si le prix offert ne lui convient pas.

N° 5245. Section des Monopoles de l'Administration du Fisc et des Douanes, 30 mai 1914 à Cettigné. 5,6

Објава. Пошто понуђене цијене за прегон соли с Плавнице за Колашин на јавној лицитацији одржаној 15. ов. мјесеца, нијесу повољне по државу, Монополски Одсјек пореско-царинске управе, на основу ријешења г. министра финансија и грађевина, број 5291., од 16. јуна ове године, заказује поново јавну лицитацију за годишњи прегон од 2—3.000.000 кила соли, на дан 24. ов. мј., која ће се одржати од 10—12 сати прије подне истог дана, у канцеларији подписаног одсјека.

Лицитанти могу лицитирати и за двогодишњи прегон.

Прије лицитације лицитанти су дужни поднијети уредне кауције и то за годишњи прегон 15.000 перпера у готову или хартијама од вриједности, или 30.000 перпера у непокретности.

За трогодишњи прегон кауција је два пут већа.

Кауција у непокретности не смије бити оптерећена никаквим дугом, а иста мора бити судом потврђена и процијењена.

Ко на вријеме не поднесе уредну кауцију нема права учествовати на лицитацији нити ће се његова накнадна понуда узети у обзир.

Потписати одсјек задржава себи право, да ни понудиоцу најниже цијене прегон не уступи, ако ова за државу не буде повољна.

Услови за ову лицитацију могу се видјети сваког радног дана у канцеларијским часовима у канцеларији потписаног одсјека.

КБроју 5921. Из канцеларије Монополског одсјека пореско-царинске управе, 18. јуна 1914 г., Цетиње. 1,1

Објава. Арсо С. Прелевић из Подгорице, отишао је прије 8 година у Сједињене Државе Америчке и за то вријеме јавио се само два пута својој жени и дјетету. Пошто се одавно није више ништа за њега чуло, моли се свако ко би знао гдје се поменути налази или шта је с њим било, да то јави Кр. Министарству Иностраних Дјела.

Бр. 1897. Из канцеларије Кр. Министарства Иностраних Дјела, 17. јуна 1914. год., Цетиње. бр. 385, 1,3

Објава. У недељу 6. јула ове године, Министарство Војно ће од 9—11 сати прије подне одржати оферталну лицитацију, у канцеларији Административног Одсјека Министарства Војног, за набавку пет хиљада комада војничких кабаница (шињела).

Понуда мора бити писмена и има се предати комисији за лицитацију најдаље до 9 сати прије подне означеног дана.

Али ако најнижа понуђена цијена не буде одговарала предрачунској цијени Мин. Војног, коју ће Министарство на дан оферталне лицитације изнијети у зајачаеном куверту, то ће се офертална лицитација ђретворити у јавну, због тога што се услед кратког рока испоруке, не би могла одржати друга офертална лицитација, а испорука кабаница (шињела) устуйиће се оном ко понуди најнижу цијену.

Предрачунска цијена Министарства Војног остаје у њотујој дискрецији све до 6. јула док се оферти не отворе.

Понуде морају бити снабђевене таксеним маркама од по три перпера (виђи чл. 47. тачка 11. закона о таксама).

Црногорски држављани полажу кауцију од 10.000 (десет хиљада) перпера, а страни два пута више. Кауција се полаже у којему од новчаних завода у земљи и од дотичног завода подноси се акт (признаница), да је ова сума уложена, или да завод за оволику суму јемчи за подносиоца.

На свакој понуди мора бити јасно написана адреса фирме (односно трговца) који понуду подноси, а понуда мора бити на српском језику. Такође мора се и цијена написати словима, и цијена се разумије за све пет хиљада, а по једном комаду.

Ко преднаведено не испуни, нема права лицитирати.

Лицитација ће се вршити на моделу, који Министарство дадне и који ће се моћи видјети сваког радног дана за вријеме канцеларијских часова, почињући од 5. јуна* ове год., од којег дана моћиће се видјети и остали услови, који се на ово односе.

Све кабанице имају се израдити у три величине, а од материјала од којера је и модел, како по изради, тако по квалитету штофа и боји истог, а предаја ће бити свих пет хиљада најдаље до 1. октобра ове године.

Број Р. 4552. О. 2598. Из канцеларије Административног Одсјека Министарства Војног, 23. маја 1914 г., Цетиње. 6,9

* Први пут је погрешно оштампано: 15. јула, а треба: 5. јуна — што се овим исправља.

Објава. На основу ријешења г. министра финансија и грађевина од 16. т. м., број доњи, продаја десетка у новоослобођеним крајевима извршиће се јавном лицитацијом при онамошњим царинарницама и то:

У Ђаковици	1., 2. и 3. јула т. г.
„ Пећи	5., 6. и 7. „ „ „
„ Гусињу	9., 10. и 11. „ „ „
„ Беране	1., 2. и 3. „ „ „
„ Бијелом Пољу б.	7. и 8. „ „ „
„ Пљевљима	11., 12. и 13. „ „ „
„ Бојанском Капетанству	1., 2. и 3. јула тек. год.

Лицитирати може сваки пунољетни црногорски држављанин, изузимајући: активне официре, државне и општинске чиновнике, жандарме и службено особље у опште.

Прије лицитације лицитанти полажу 10% на име кауције, од оне своте, за коју је десетак у дотичном селу био уступљен прошле године. Ова кауција има се положити у новцу, папирима од вриједности или гарантном писму којег домаћег новчаног завода.

Закуп ће се уступити понудиоцима највеће цијене, ако ова буде повољна и ако је као такву одобри г. министар финансија и грађевина.

Даљи услови о закупу десетка, могу се добити код поменутих царинарница и Капетанства Бојанског, сваког дана у канцеларијским часовима, до дана лицитације.

Број 5946. Из канцеларије Пореско-Царинске Управе, 17. јуна 1914., Цетиње. 1,3

Објава. Сагласно пропису чл. 12. закона о државним стипендијама, сви државни стипендисти дужни су се јавити на стјечај за стипендије најдаље до почетка школске 1914/15 године, како они из унутрашњости државе, тако и они који се школују на страни. Сваки од ових има поднијети уз своју молбу и ова документа: увјерење да је здрав; свједоџбу о успјеху у наукама и владању, и увјерење о плаћању државне порезе и дације (чл. 3., 4. и 8. закона о држав. стипендијама).

Ово се објављује државним стипендистима ради знања и управљања.

Број 2428. Из канцеларије Министарства Просвјете и Цркв. Послова, 7. јуна 1914 г., Цетиње. 3,10

Стјечај. Санитетском Одјељењу Кр. Дјела потребни су четири марвена љекара. Годишња је плата свакојему понаособ по (3.000 перпера).

Прејенство имају Срби на остали Словени, а ако неби било ових, примиће се и други.

Молбе и свједоџбе о школовању, као и увјерења о службовању и владању треба слати непосредно Санитетском Одјељењу на Цетиње.

Рок пријаве до 15. јула 1914 год.

Број 2316. Из Санитетског Одјељења Краљ. Министарства Унутрашњих Дјела, 9. јуна 1914 год., на Цетињу. 2,3

Службени огласи

Судски позив. Ријешењем потписаног суда од данас, број доњи, Жмуро и Емро Међед — Ружићи из села Подборове у Крушкој општини, стављени су под суд за дјело убиства извршеног 17. августа 1912 године над Симом Станићем и његовим синовима Милетом и Трифуном.

Пошто се речени Ружићи налазе изван домаћаја црногорских власти, то се исти на основу поменутог ријешења, а сагласно прописима § § 291., 293., 294 и 298. Законика о суд. поступку у кривичним дјелима позивају, да у року од три мјесеца, рачунајући од дана публикације овог позива — предстану потписаном ради суђења, у противном ће суд и без њихова присуства наредити даље исљеђење и донијети пресуду по њиховој кривци, што ће бити најдаље на мјесец дана од дана кад би према овом позиву имали предстати суду.

Број 325. V—1913—3.

Пљевље, 24. маја 1914. год.

— Краљ. Обласни Суд —
предсједник Мил. Контић.

Оглас. На основу пресуде Кр. Великог Суда од 11. јуна 1912. год., Број 1187—IV—1911—178., износи се на јавну продају доље описана непокретност Пера Ј. Сјеклоће из Драгове Луке сада у Америци, за наплату дуга Милоша Вукотића из Никшића; процијењено је 2.295 перп., а које се састоји: све у једном комаду под кућом 8^{1/2} рала земље, које граничи: од истока Филип И. Крушка; од запада пут Сјеклоћин који му се оставља за на бунар, који остаје за Сјеклоћу а и за купца док се земља ради да се вједом служи, и земљом Јована Вукића; од сјевера имовина истог Пера и од југа ријека Бистрица.

Продају ће извршити потписати суд у својој канцеларији у три рока и то: 8. јула, 8. августа и 8. децембра ове 1914 год. за вријеме канцеларијских часова. Лицитанти су дужни полагати јемство 10% од процијењене вриједности.

На првом року непокретност се неће продати испод процене, на другом хоће ниже али не испод 2/3 исте, а на трећем року уступиће се понудиоцу највеће цијене.

Позивају се ближике, повјериоци и они, који на непокретност полажу реалних права, да се суду пријаве прије прве продаје.

Број 810—1914. 394—1910.

Никшић, 13. јуна 1914. год.

— Краљ. Капетански Суд —
кап. Р. Мијушковић

Обзнана Којом се ставља до знања свима заинтересованим да пуномоћије издато од стране општине Речинске г. бригадиру Павлу Вујишићу, за продају њихове горе, Врањачкој Гори исто пуномоћије постаје неважеће, нема моћи, ни признања; од његовог постанка, па даље, непризнају ништа, за своје, што се год по истом учинило или учини.

Одбор за продају горе: предсједник Михаило Влаховић; чланови: Јован Ракочевић, Марко М. Вујић, Милоан Влаховић, бар. Новак Реџић, Милоан Влаховић.

Број 550. Из канцеларије кап. суда, 31. маја 1914 год., Колашин.

бр. 381, 1,1 за капетана, писар, Крсто Ницовић

Обзнана. Краљ. Обласни Суд овим обзнањује свима и свакоме, ко ма какво право полаже на заоставштину пок. Петрунке Жижича, односно њеног мужа пок. Милете Жижича, да се на дан 22. августа ове године пријави лично или преко пуномоћника овом суду, пошто ће се тога дана донијети одлука, ко се има сматрати наслједником те заоставштине и у исто вријеме заоставштину наслједница уручити.

Број 1500. III—1908—33.

У Колашину, 14. јуна 1914 г.

бр. 384, 1,1 — Кр. Обласни Суд —
за предсједника — судија, М. Радовић.

Позив. Ријешењем потписаног суда од данас, број доњи, Петар Зеф из Курца и Ђеп. Ђон Саништа из Кршева, стављени су под суд за дјело из § 155. кривич. законика, кажњиво по истом §.

Пошто се речени двојица налазе ван домаћаја црногорских власти, то се исти на основу поменутог ријешења, а сагласно прописима § § 291., 293., 294 и 298. законика о судском поступку у крив. дјелима, позивају, да у року од 3 мјесеца, рачунајући од дана публикације овог позива, предстану потписаном суду ради суђења; у противном ће суд и без њихова присуства (in contumaciam) наредити даље исљеђење и донијети пресуду по њиховој кривци, што ће бити најдаље на мјесец дана од дана кад би према овом позиву имали предстати суду.

Број 396. V—1914—36.

Подгорица, 12. јуна 1914.

1,1 — Краљ. Обласни Суд —
за предсједника — судија, П. А. Пејановић.

Оглас. Јавна продаја непокретности Радована Кекића из Улциња, извршиће се 16. јула, — виђи оглас у 26. броју „Гласа Црногорца“ из ове године.

Број 895. VI—1912—121.

Улцињ, 17. јуна 1914. год.

— Општински Суд —
за предсједника — судија,
кап. Велишка Лакчевић.

Оглас. Јавна продаја непокретности Драга Лујовића из Птича, продавана огласом у 22. број „Гласа Црногорца“ од 1912 год., извршиће се 20. јула 1914 год.

К Броју 419. 133—1912.

Лијева Ријека, 20. маја 1914 год.

— Капетански Суд —
бр. 395, 1,1 кап. Војин Оровић

Трговачки огласи

ОБЈАВА. — Сагласно члану 5. трговачког закона објављујем, да на Металци, држим кафанску радњу, гостионарско радњу под фирмом: ПАВЛЕ С. МИЈУШКОВИЋ, НИКШИЋ. бр. 377, 1,1

ОГЛАС. — Сагласно наређењу члана 5. трговачког закона објављујем, да држим крчмарску радњу, протоколсану у овдашњем Обласном Суду под фирмом: ЛУКА РАКОЧЕВИЋ, КОЛАШИН. бр. 382, 1,1

ОГЛАС. — Сагласно наређењу члана 5-ог трг. закона објављујем, да на Металци држим кафанску радњу коју водим под фирмом: ЗОРА ЦВИЈОВИЋ, МЕТАЉКА, а коју сам протоколсанала код надлежног Обл. Суда у Пљевљима. Пљевље, 30. маја 1914. Зора Цвијовић.

ОГЛАС. — Сагласно наређењу члана 5-ог трг. закона објављујем, да на Металци држим хан са мјешовитом радњом, коју ћу водити под фирмом: АЛИЛ ВУК, МЕТАЉКА, а коју сам протоколсанала код надлежног Обл. Суда у Пљевљима. Пљевље, 30. маја 1914. Алил Вук.

Приватни огласи

Народна Банка Кр. Црне Горе НА ЦЕТИЊУ

Наша овогодишња Главна Скупштина закључила је, да се све раније уписане акције имају потпуно уплатити најдаље до 15. септембра ове 1914 године; у противном случају да ће све до тада уплаћене своте поћи у корист резервног фонда нашег Завода.

Услед тога позивају се сви власници уплатних књижица, који су у заостатку са плаћањем нећељних удјела, да их до 15. септембра уплате, иначе после тога рока уплаћена свота потпуно пропада у корист резервног фонда.

бр. 357, 3,3 Народна Банка Кр. Црне Горе.

Црногорској Банци

потребна су два млађа чиновника који су већ практицирали и два који би се практицирали за банкарски рад.

Заинтересовани нек се обрате централни.

бр. 400, 1,3 ЦРНОГОРСКА БАНКА

НИКШИЋСКО ТРГОВАЧКО АКЦ. ДРУШТВО У НИКШИЋУ

Позива све акционаре II кола, који су заостали са уплатом, да свој заостатак положи најдаље до 15. јула о. г.

Они акционари, који се овом позиву не одазову, губе свако право на уплаћене своте, који ће се према друштвеним правилима унијети у рез. фонд.

бр. 397, 1,3 УПРАВА

Позив

чланова Српског Сокола на Цетињу

Пошто је одласком са Цетиња брата Мила Илићковића, остало упражњеним мјесто старјешине Сокола, а како ће и брат Данило Дракулић, подстарјешина Сокола, на дуже времена одсуствовати, на својој сједници од 16. овог мјесеца Управни Одбор одлучио је, да се сазове ванредна друштвена скупштина ради избора читавог Управног Одбора.

Ванредна Скупштина одржаће се у понедељак 30. овог мјесеца, у 9 сати прије подне, у сали Соколане са овим дневним редом:

- 1) Извјештај секретарев о стању Друштва;
- 2) Извјештај благјаников о стању друштвене благјане;
- 3) Извјештај Надзорног Одбора о стању друштвене благјане;
- 4) Извјештај четовојин о техничком раду Друштва;
- 5) Оставка Управног Одбора;
- 6) Избор старјешине, подстарјешине, секретара, благјаника, четовоје, чувара, четворице одборника и двојице замјеника.
- 7) Евентуалија.

По члану 25. друштвеног статута, сви чланови имају право поднијети Управном Одбору најмање на три дана прије Скупштине своје предлоге, молбе и жалбе, о којима ће Скупштина рјешавати.

По члану 15. друштвеног статута, чланови редовни (извршујући) и помагачи, као и добротвори и утемељачи, који до друштвене скупштине нијесу уплатили чланарину, не могу на њој употребити право гласа.

Здравом! (бр. 394, 1,1)
Број 262. Цетиње, 19. јуна 1914.

Замјеник старјешине,
Секретар, Подстарјешина,
Јов. Мартиновић Дан. Дракулић

Оглас. Продајемо из слободне руке наше двокатне куће у Катунској улици спрема Владину Дому, бр. 75. и 77., са по десет одјељења. Ко жели купити нека се пријави у Апотеку Матановића. Цетиње.

бр. 391, 1,10 КРСТО И МАРНО МАТАНОВИЋИ.

Друштво постоји од 1831 г. Од оснивања свеукупно исплаћене штете износе 1 милијарду и 163 милиона круна.

ЦРНОГОРСКА БАНКА

главни је Заступник за Црну Гору осигуравајућег друштва

ASSICURAZIONI GENERALI У ТРСТУ

како за осигуравање живота, тако исто за осигурање против пожара било то кућа, магацина, робе, стана, намјештаја адиђара и т. д.

Сваковрсна осигурања врши како централа тако исто и њене филијале.

Од колике је важности у данашње доба осигурање ма које врсте оно било, свакоме је довољно јасно; оно је у цијелом свијету постала општа ствар, а у појединим државама уведено је чак и обавезно осигурање.

Нарочито се препоручује осигуравање живота, чиме човјек са мало жртава осигура себи или својима знатну своту и то сасвијем неосјетно.

За случај инвалидитета не плаћа се ништа, а полица је ипак од важности.

Након трогодишње уплате, друштво даје зајмове на полице уз 4½% камате.

За ближа упутства стоји Црногорска Банка са својим филијалама свакоме радо на расположењу.

бр. 374, 2,12 ЦРНОГОРСКА БАНКА

Јамчевна главница на дан 31. децембра 1913 износи 457 милиона круна

На дан 31. децембра 1913 постојећа животно осигурања кр. 1.297.036 630,20

Црногорско извозно и увозно Друштво

П. А. ГВОЗДЕНОВИЋ

Г. С. О. Ј.

У ТРСТ

Препоручује се Црногорским трговцима

како за извоз црногорске робе, коју прима аманетно у комисију са повољним условима — тако и за увозну робу коју такође аманетно купује по најјефтинијим цијенама — на све главне јевропске трговачке пјаче уз малу провизију.

Има веза и са осталим Берзама у све главне вароши, — те има изгледа да ће црногорску извозну робу по повољнијим цијенама продавати — него до сад што су други комисионери чињели.

Отвара текуће рачуне уз 6% камате.

АДРЕСА:

Società Montenegrina d'importazione e d'esportazione
P. A. Gvosdenovic

бр. 326, 4,4

TRIESTE

СВАКО МОЖЕ ЗАРАДИТИ

до 300 франака мјесечно и више, бавећи се озбиљно са једним лукративним заступништвом.

Ово заступништво може свако лако обављати. Писати плаћеним писмом на француском или њемачком језику:

Orient General Office

Reguliers-Gracht 138

бр. 365, 2,3 Амстердам. Pays—Bas.

Оглас. Мој син Јагош Радованов Калезић, гимназист — некуд је отумарао без мога знања, уједно одао се и прекомјерним трошковима; услед истог јављам да према одредбама члана 696. општег имовинског законика, кућевна заједница посада више не одговара — за никакве његове дугове, а њега позивам на диобу заједнице имовине, али под старатељством.

Бјелопавлићи, Јастреб, 15. јуна 1914.

бр. 390, 1,1 барј. Радован Сивов Калезић.

Giudizio Arbitrimentale della Camera di commercio e d'industria e della Borsa mercantile Fiume

Causa No. 547/10.

EDITTO

Da parte di questo Giudizio arbitrimentale si rende noto ai signori Fratelli Marulli, negozianti in Vir Pazar, aver la ditta E. Mayländer in Fiume prodotto contro a loro petizione pto pto di Corone 3075,51 c. s. c.

Per la trattazione meritoria della causa fu indetta udienza in questa sede per il giorno 22 luglio 1914 alle 11 1/2 ant. —

Si notifica contemporaneamente ai querelati che, a sensi del § 17 Reg. G. A., venne loro deputato a curatore d'ufficio il signor Abolfo Waizen, commerciante in Fiume, al quale avranno da farpervenire le proprie istruzioni, a meno che non preferiscano di scegliersi altro loro rappresentante, nel qual caso dovranno indicarne il nome, in tempo utile a questa parte, poichè diversamente il procedimento sarà condotto a termine di confronto al curatore d'ufficio. —

Fiume, 23. giugno 1914.

Dalla Camera di Commercio e d'industria

in sede di Giudizio arbitrametale

Il Presidente, Il Segretario,

Carlo Conighi (бр. 389, 1,2) Ad. E. Gotthardt

Оглас. Мој брат Павић Тошов Вуксановић, из Убли — капетаније Горњо-Кучке, који је од назад десет година већином пребивао у Александрији, потоњи пут се је јавио у мјесецу октобру 1912., из Алена у Малој Азији.

Од тада се није никоме јављао нити могу што о њему знати, па овим путем молим свакога, који би о истом што год знао, да би ме извољно извјестити на ову адресу.

Подгорица, 3. јуна 1914.

Божо Тошов Ваксановић,
Подгорица — Убли.

бр. 366, 2,3

СКУПЉАЧИ ПОШТАНСКИХ МАРАКА!

Тко ми упути 50 поштанских марака своје земље, добија у замјену идућом поштом исти број швајцарских.

Проф. D-r Giulio Monti, Lugano (Suisse)

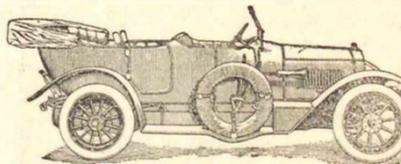
бр. 366, 2,2

Моју кућу 42. катунска, издајем под најам: 5 одјељења, обзовица, електрика, велика башта у зид.

Сувише издајем под најам горњи кат куће до основне школе, 3 удобне комаре и кухиња.

бр. 383, 1,1 СТЕФАН РАДОЊИЋ

НОВО! НОВО! НОВО!

Лаурин и Клемент

израдили су специјално за Црну Гору нов модел аутомобила, те је то према томе

једина творница

која је одлучила градњу АУТОМОБИЛА ЗА ЦРНОГОРСКЕ ПУТЕВЕ

Интересенти нека се обрате на потписаног. Ф. Ј. МАТИЋ,

(387, 1,6) управник пошт. атом. линија, Цетиње.

Кућа под кирију.

У Новим Церицима највећем мјесту преко пута Дома Краљевске Владе, издаје се врло удобан стан, који се састоји из 4 пространа одјељења — два на горњем, а два на доњем спрату са балконом, тарахом, електричним освјетљењем и осталим принадаљностима.

За услове обратити се сопственику куће бр. 372, 2,3 БОЖУ БАНАШЕВИЋУ — Цетиње.

Оглас. Продајем из слободне руке кућу на два боја потпуно израђену, при истој кухиња и штала — грађевине су од тврдог материјала тиглом покривене, 6 рала земље до вароши, а при рјечици „Кукавица“. Ко жели купити нека се обрати потписатоме.

бр. 376, 1,3 НОВАК КОВАЧЕВИЋ, Никшић.

ПОМЕН

У суботу 5. јула ов. год., даваћемо годишњи помен у саборној цркви св. великомученика Георгија на Богетићима, у 10 часова прије подне нашем никад непрежаљеном сину

потпор. † Томашу Перову Бацковићу

који погibe у крвавом боју на ријеци Брегалници 5. јула 1913. Позивамо сроднике, кумове, пријатеље и покојникове другове, да присуствују овом тужном помену.

Дреновштица, 14. јуна 1914.

Довијек ожаловљени: отац Перо; мајка Крстиња; стриц Милован. бр. 380, 1,1

ПОМЕН

На 24. ов. мј., у 10 сати прије подне, даваћемо у Гелији Пиперској четрдесетодневни парастос нашем никад незаборављеном брату, односно сину

† ПЕТРУ Б. ГРУЈОВИЋУ

— пионерском капетану —

о чему извјештавамо рођаке, пријатеље, другове много нам покојника и остале.

Копиље, 18. јуна 1914.

Ожаловљени: мајка Видна; браћа: Томаш и Борђија; сестра Милена. бр. 389, 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Приликом преране смрти нашег никад непрежаљеног сина, брата, братучеда, синовца, стрица и ђевера

† НИКА В. РАЖНАТОВИЋА

који се ненадом смрћу 9. овог мјесеца пресели у вјечност. Пок. Нико преминуо је у највећем свијету своје младости у 23. год. свога живота. Учествовао је у Црногорско-Турском рату, гдје је на бојном пољу показао своју храброст што му свједочи задобивена рана под Широчко-Зогским висовима 28. септембра 1912. године. А такође је учествовао у Српско-Бугарском рату 1913. год., гдје је и ту показао своју храброст.

Не можемо пропустити да да овим не изјавимо нашу дубоку захвалност нашим пријатељима: Јовићевима, Добрићима, Ђурашковићима и пријатељима Вујовићима с Љуботиња и уопште браћи Цеклићанима, који на глас смрти похиташе и покојникову спроводу присуствоваше, својски ожалише и до вјечне куће испратеше.

Нека је хвала г. свештенику Милу Јовићеву који над покојником опијело изврши.

Поново нека је вјечна хвала свима и свакоме, који овом приликом ма којим путем учествоваше у овој нашој превеликој жалости.

Дујева, 19. јуна 1914.

Ожаловљени: отац Вукале; мајка Ивана; браћа: Јоко, Иво и Периша; сестра Јове; стриц Ђуро; братучеди: Саво, Стеван, Лука; братучеда Киће; снахе: Маре, Анђе, Милица и Маре и остала породица Ражнатовића. бр. 392, 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Под притиском велике туге и жалости, која нас снађе прераном смрћу мојега никад непрежаљеног јединца сина

† ПЕРА Н. ЂУРОВИЋА

који се 8. априла пресели у вјечност у 19 години свога живота, послје кратког боловања, вршећи свету војничку дужност у Баковици, сматрамо за особиту дужност овим путем изјавити најтоплију благодарност:

Г. г. командирима: Радовану Радовићу и Петру В. Лекићу; капетанима: Марку Самарчићу и Мињи Ђуровићу; поручицима: Ђуру Ђуришићу, Шпире Лекићу, Ђуру Остојићу и Блажу Ђуровићу, као и свијема официрима чете, којој је покојник припадао.

Хвала г. г. љекарима: Радовићу, Зарубици и Лопчићу, који се својски заузимаше, да покојника из чељусти смрти истргну, као и мјесном свештенству, које опијело над покојником изврши.

Нека је хвала командиру вода са војницима, који при спроводу и погребу покојника одаше војне почести, као и грађанству вароши Баковице, које спроводу присуствова.

Незаборавна хвала Доњо-Селјанима, Радомирићима, Сеочанима, Годићанима, Лимњанима, Глуходољанима, Бољевићима, Сотонићима, Брчеланима, Виранима, Ораховљанима, Трновљанима, Папратичанима и браћи Дулићанима, који на глас покојникове смрти у великом броју похиташе и покојника по обичају братски ожалише и тијем нам у многоме тугу ублажише.

Нарочита хвала г. учитељу Луки Ђуровићу на одржаном дирљивом говору.

Поново нека је хвала свима и свакоме, који овом приликом ма којим путем учествоваше у нашој превеликој жалости.

Дупило, 15. јуна 1914.

У име ожаловљене породице: Нико Јоков Ђуровић. бр. 393, 1,1